

THỦ LĨNH THANH NIÊN: CÁI ĐẦU SÁNG, TRÁI TIM HỒNG VÀ TẤM LÒNG SON

NHÂN DỊP KỶ NIỆM 80 NĂM NGÀY THÀNH LẬP ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH, GS.TS NGUYỄN HỮU ĐỨC – PHÓ GIÁM ĐỐC ĐHQGHN, NGUYỄN BÍ THƯ ĐOÀN TRƯỜNG ĐẠI HỌC TỔNG HỢP HÀ NỘI, NGUYỄN BÍ THƯ ĐOÀN TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIÊN (ĐHQGHN) CHIA SẺ NHỮNG KỈ NIỆM HOẠT ĐỘNG ĐOÀN VỚI CÁC BẠN TRẺ.

Thưa GS. Nguyễn Hữu Đức, quay ngược lại thời gian, khi Giáo sư là sinh viên của Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội, phong trào hoạt động Đoàn lúc đó như thế nào?

Năm 1976, hơn một năm sau ngày đất nước hoàn toàn thống nhất, tôi được vinh dự trở thành sinh viên ngành Vật lý của Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội. Vào thời gian đó, cả nước tràn đầy khí thế thắng lợi tiến lên chủ nghĩa xã hội. Cuối những năm học đại học của tôi, đất nước lại càng tự hào, hãnh diện với các sự kiện: Anh hùng Phạm Tuân cùng nhà

du hành vũ trụ Xô viết Viktor Gorbatko bay vào vũ trụ; nhạc sĩ dương cầm Đặng Thái Sơn đạt giải nhất cuộc thi piano quốc tế Chopin. Hòa chung với không khí đất nước sau ngày chiến thắng, sinh viên trường Đại học Tổng hợp, từ cánh sinh viên mới rời trường cấp 3 như chúng tôi đến những sinh viên – những anh bộ đội cụ Hồ vừa bước ra khỏi cuộc trường chinh của cả dân tộc – đều đến với giảng đường đại học trong niềm vui hăng say học tập, nghiên cứu khoa học. Tôi còn nhớ, ngày đó đất nước còn bộn bề khó khăn sau chiến tranh, cuộc

sống sinh viên còn nhiều thiếu thốn, nhưng chúng tôi tham gia các phong trào “Xây dựng tập thể sinh viên xã hội chủ nghĩa”, phong trào “Ba xung kích” trong học tập, rèn luyện, xây dựng cuộc sống mới với quyết tâm rất cao. Lúc đó nhiều nhóm ca khúc chính trị của sinh viên cũng được thành lập và đi phục vụ nhiều nơi.

Ước mơ lớn nhất của Giáo sư lúc đó là gì? Giáo sư có bản khoản để định hướng cho mình một lí tưởng sống?

Những năm cuối cùng của thế kỷ 20, các bạn trẻ chúng ta đã hát, đã nhắc nhở nhau: “Đừng hỏi Tổ quốc đã làm gì cho ta, mà phải hỏi ta đã làm gì cho Tổ quốc hôm nay”. Nhưng đối với thế hệ trẻ chúng tôi thời đó thì đó là một lẽ tự nhiên. Chúng tôi tâm niệm phải luôn phấn đấu không ngừng, hăng say học tập, sẵn sàng đi bất cứ đâu khi Tổ quốc cần. Sinh viên khóa K21 của chúng tôi,

sau khi tốt nghiệp, đa số tham gia huấn luyện sĩ quan dự bị hóa học rồi chia tay nhau đi đến mọi miền đất nước. Người ở lại phục vụ quân đội, người vào xây dựng các trường đại học phía Nam, người lên Tây Nguyên, người vào nghiên cứu ở viện nghiên cứu hạt nhân Đà Lạt... Dù xa xôi, vất vả nhưng không ai quản ngại vì tất cả đều tin tưởng vào tương lai của đất nước.

Là những nhà khoa học tương lai, chúng tôi mơ ước được làm việc trong các phòng thí nghiệm hiện đại, được sáng tạo ra những tri thức mới, được đưa khoa học phục vụ đất nước, góp phần xây dựng đất nước ta ngày càng giàu đẹp hơn. Nhưng vào năm 1979, khi tiếng súng lại vang lên ở biên giới của Tổ quốc, hàng ngàn sinh viên, cán bộ của Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội, với phiên hiệu Trung đoàn 10 - Đoàn Nguyễn Huệ đã tình nguyện tham gia xây dựng phòng tuyến Sông Cầu bảo vệ Thủ đô.

Rồi khi Giáo sư trở thành thủ lĩnh của Đoàn Thanh niên, phong trào Đoàn vẫn hùng hục khi thế đó?

>> GS.TS Nguyễn Hữu Đức

Vào thời kỳ Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa ở Đông Âu sụp đổ, chúng tôi gặp rất nhiều khó khăn đối với công tác xây dựng chi đoàn và thu hút, tập hợp thanh niên. Bên cạnh các hoạt động phong trào bề nổi truyền thống như chương trình SV'96 của VTV, ban nhạc Beatles của Tùng - John..., sức mạnh của Đoàn thanh niên lúc đó tiếp tục được phát huy chủ yếu nhờ vào việc tổ chức các hoạt động chiều sâu, gắn chặt với chuyên môn. Sáng kiến tổ chức các cuộc thi Olympic sinh viên về Tin học,

Vật lý, Hóa học..., các "Festival hành tinh xanh" của sinh viên khối Khoa học Trái đất... đã được khởi xướng từ thời kỳ này, đặc biệt chương trình "Những vì sao vui" dành cho học sinh Hệ THPT Chuyên luôn được VTV thu hình, phát sóng và sau này được phát triển thành chương trình "7 sắc cầu vồng" của VTV dành cho học sinh cả nước. Cùng với xu hướng hội nhập quốc tế, câu lạc bộ tiếng Anh "Hi-club" đầu tiên cũng đã được khởi động cho sinh viên khóa K35. Thông minh và hài hước là một đặc điểm của sinh viên, điều đó cũng đã được phát huy trong các cuộc thi sáng tác và biểu diễn tiểu phẩm, thông qua đó chúng tôi đã hướng sinh viên đến với việc rèn luyện và học tập, phê phán các tệ nạn xã hội.

Cơ hội và thách thức của khoa học cơ bản Việt Nam cũng đã được quan tâm trong thời kỳ này. Chính Đoàn Thanh niên đã làm đầu mối phối hợp với VTV tổ chức thu hình chương trình truyền hình giao lưu của sinh viên với các nhà khoa học Việt Nam ở trong và ngoài nước về chủ đề "Khoa học Việt Nam - thách thức và vận hội" tại Hội trường KTX Mỹ trì, góp thêm sức cùng nhà trường thúc

đẩy sự ra đời của các chương trình đào tạo cử nhân khoa học tài năng. Đặc biệt, Trường Đại học Khoa học Tự nhiên cũng là đơn vị đi đầu với phong trào sinh viên tình nguyện tại chỗ, tích cực tham gia xây dựng môi trường, cảnh quan sạch đẹp của nhà trường. Đội ngũ bí thư chi đoàn, bí thư liên chi đoàn hồi đó đã hoạt động rất tích cực, hiệu quả và hôm nay tất cả đều đã trưởng thành.

Theo Giáo sư những tố chất cần thiết để trở thành thủ lĩnh thanh niên là gì?

Một thủ lĩnh thanh niên phải là người bản lĩnh, có một cái đầu sáng, một trái tim hồng và một tấm lòng son. Ở đây cái đầu sáng chính là tri thức, trí tuệ, sự tinh táo và biết lắng nghe; trái tim hồng chính là lòng nhiệt huyết và tình yêu thương; tấm lòng son chính là sự trung thành, thủy chung. Hội tụ đủ các yếu tố ấy sẽ tạo được sự tin cậy, sẽ có khả năng và nghệ thuật tập hợp, đoàn kết thanh niên.

Giáo sư có thể chia sẻ quan điểm của mình về trách nhiệm của một đoàn viên, thanh niên trong công cuộc đổi mới của đất nước hiện nay?

Công cuộc đổi mới của đất nước đã thu được nhiều thắng lợi to lớn. Việt Nam chúng ta đã thuộc nhóm các nước đang phát triển có thu nhập trung bình. Những năm tới đây là giai đoạn nước rút để đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành một nước công nghiệp, đồng thời tiếp tục hội nhập quốc tế sâu rộng trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Đất nước cần hòa bình, ổn định xây dựng và phát triển, nhưng đất nước cũng cần tri thức để cất cánh. Các quốc gia thành công nhất đều là các quốc gia nắm được nhiều tri thức nhất. Thanh niên ngày nay cần ra sức rèn đức, luyện tài, học tập, tiếp cận, chiếm lĩnh tri thức và sáng tạo ra được tri thức mới. Đặc

biệt, phải biết hướng các tri thức ấy đến mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Theo Giáo sư, làm thế nào để khơi dậy sức trẻ của thế hệ thanh niên hôm nay?

Thanh niên dù ở thế hệ nào cũng luôn mang trong mình nhiệt huyết, khát khao được khám phá và được khẳng định. Để khơi dậy sức sống mãnh liệt ấy, trước hết chúng ta phải tin cậy thế hệ thanh niên, như Bác Hồ đã từng tin cậy: “Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên”. Hãy giúp cho thanh niên rèn luyện bản lĩnh để nhìn nhận được các giá trị cốt lõi, các giá trị chuẩn mực, tạo được sự “cộng hưởng” của thế hệ trẻ với các giá trị chung và phần đầu vun đắp cho các giá trị đó.

Qua trải nghiệm, tôi còn thấy rằng thanh niên cảm thấy hạnh phúc và hết lòng với phong trào, không phải chỉ khi được hỗ trợ về tài chính hay điều kiện vật chất, mà chính là khi được tin tưởng, được tạo điều kiện tham gia vào các nhiệm vụ chính trị của nhà trường.

Gắn bó với công tác Đoàn gần 15 năm, giữ cương vị Bí thư Đoàn trường gần 10 năm... điều gì tâm đắc nhất trong suốt thời gian GS tham gia công tác Đoàn?

Vừa qua, tôi được mời tham dự buổi giao lưu gặp gỡ các thế hệ cán bộ Đoàn Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội trước đây do Đoàn Trường Đại học Khoa học Tự nhiên cùng Đoàn trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn phối hợp tổ chức. Tại buổi giao lưu nhiều kỷ niệm xúc động và đáng nhớ của các cán bộ

Đoàn qua các thời kỳ đã được chia sẻ với các đoàn viên thanh niên hai trường. Chúng tôi tự hào rằng những năm tháng gian khó nhất lại chính là thời hoa đỏ cháy bỏng nhiệt huyết tuổi trẻ. Chúng tôi cũng luôn tự hào rằng tuổi trẻ của mình được sống, học tập, nghiên cứu và

hoạt động trong phong trào Đoàn. Cho đến tận bây giờ, chúng tôi - những cựu cán bộ Đoàn của Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội năm xưa - vẫn giữ được tấm lòng son với nhau, bền bỉ với sự nghiệp của mình.

Điều tôi tâm đắc nhất là đã góp một phần nhỏ bé của mình cùng với các thế hệ cán bộ Đoàn chung tay, góp sức xây dựng nên những giá trị cốt lõi của hoạt động Đoàn và phong trào thanh niên Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội năm xưa - Đại học Quốc gia Hà Nội ngày nay. Đó là tinh tiên phong, tính sáng tạo, chất lượng cao, tính thống nhất trong đa dạng. Đó là bài học phát triển dựa trên nền tảng khoa học cơ bản và công nghệ cao... Chính sự tiên phong và sáng tạo đã tạo ra sự độc đáo trong các hoạt động Đoàn của chúng tôi. Chính quan điểm thống nhất trong đa dạng đã phát huy được sự sáng tạo của thanh niên. Chính sự kiên trì với chất lượng, với khoa học cơ bản đã tạo nên sự phát triển bền vững của Đại học Quốc gia Hà Nội - một đại học hơn 100 năm tuổi - ngày hôm nay. Tôi tâm đắc vì nhiệt huyết và sự chân thành của tuổi trẻ luôn luôn là hành trang cho tôi đi tới bất cứ nhiệm vụ nào, vị trí công tác nào.

Xin cảm ơn Giáo sư!

HÀ NHÀN